

Az erdőtanúsítás mint PR-eszköz

A Tanúsítási Rendszerek Szakosztály az *elégtelen tájékoztatásból származó ismerethiányt* érzi a felismerés és az érvényesülés akadályának. Az *erdőtanúsítást fontos közönségkapcsolati eszköznek* tekintjük, de ez nem tudatosult eléggé még az erdészszakmán belül sem. Ezért legjobb a tájékoztatással foglalkozókat ráébreszteni az ügy fontosságára, céljaink helyességére, akkor bármilyen közönségkapcsolati tevékenység során *képviselni és terjeszteni tudják* ennek fontosságát az erdészek és nem erdészek között is.

Az erdészek gazdálkodásának célja: a tartamos erdőgazdálkodás, ezt szolgálja az erdőtörvényünk is. Erdészként úgy gondoljuk, hogy munkánkat az alapos szakmai és bőséges jogi szabályozásnak megfelelően, legjobb tudásunkkal a köz javára végezzük, de a kívüllók ezt nem így látják, sőt azt gondolják, többet értenek az erdőhöz, mint mi.

Ismert az a mondás, hogy: **Nem elég becsületesnek lenni, annak is kell látszani!**

Hát ez igaz a szakmánkra is. A szabályoknak megfelelően és jól végzett munka nem elég, külső, független szervnek kell ezt igazolnia, hogy a közönség is elhiggye.

Az 1990-es évtized második felében az erdőgazdaságok néhány kereskedelmi partnere már ajánlotta, hogy érdemes valamilyen tanúsítási rendszert alkalmazni, mert üzleti előnyt jelenthet a többiekkel szemben. Nyugat-Európa példái alapján *először a minőségrendszerekre* irányult a figyelem. A 2000. évben az ÁPV Rt.-hez tartozó erdőgazdaságok feladatul kapták és be is vezették a PHARE-pályázat keretében a minőségirányítási, majd a környezetirányítási rendszereket. Társerdőgazdaságoknál magam is segítettem a rendszer építését, így több rt.-től gyűjtöttem tapasztalatokat. Eleinte mindenki ellenszenvesnek találta az ismeretlen, szakmánk sajátosságaitól idegen, merev szabályozórendszert. Aztán a rendszerépítés során kiderült, hogy szakmai területen mennyi szabályozatlan, addig a helyi szokások szerint különböző módon végzett tevékenységet folytattunk. Amikor ezekre a minőségi követelményeknek megfelelő, és szakmailag is helyes szabályozást kellett alkotni, nagy segítséget jelentett, hogy másik erdőgazdaságnál már működő, kész szabályzatot tudtam mintaként adni. A kölcsönös tapasztalatok kicserélésének

és hasznosításának érdekében 10 éve tartottuk azt az alakuló ülést, amelyen létrehoztuk az OEE Tanúsítási Rendszerek Szakosztályát.

Az *erdőgazdálkodási gyakorlatban* a minőségi rendszerek nem hoztak kereskedelmi hasznot, a tanúsítványok érvényességének megújítását a tanúsítók nagyon drágán végezték, ezért az erdőgazdaságok többsége nem újította meg a tanúsítványokat. De általában ott is érvényben hagyták a szakmai tevékenységre kidolgozott szabályozásokat, ahol nem működtetik a rendszert.

A *faanyag-kereskedelemben* viszont egyre inkább igényelték az FSC erdőtanúsítás igazolását.

Az *FSC bízhatatlanságát ügyesen tömeges igényt, keresletet tudott támasztani maga iránt!*

El kellene tanulni tőlük, hogyan alakították közönségkapcsolataikat!

Tény, hogy egyes vevők valóban jobb üzletet (nagyobb árat, nagy mennyiségű vásárlást) ajánlottak annak, aki FSC tanúsítást tud igazolni. Még arra is hajlandók voltak, hogy vállalták az FSC-rendszer bevezetéséhez és a tanúsítvány megszerzéséhez szükséges költség jelentős részét.

Hazánkban néhány erdőgazdasági rt. üzleti érdekből vállalta az FSC bevezetését és tanúsítását.

A környezettudatos vásárlóközönség, aki hajlandó a szelektív hulladékgyűjtésre is, ma már tömegesen igényli az FSC-vel jelölt árut, pedig gyakran csak annyit tud, hogy „FSC fából” készült kerti bútort vagy gyermekjátékot akar venni. Úgy tekinti, mintha egy olyan *fafaj lenne*, amely biztosan nem az őserdők kivágásából származik, ezért ha ilyet vásárolt, nyugodt lehet a lelkiismerete, nem rontotta a Föld ökológiai egyensúlyát.

A mexikói központú FSC (Forest Stewardship Council, magyarul Erdő-Gondnoksági Tanács), tulajdonképpen az őserdők védelme érdekében, helyi intézkedések megkövetelésével igyekszik lehetővé tenni a fenntartható fejlődést a **Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!** elvnek megfelelően.

Mivel az őserdei viszonyokra kimunkált helyi intézkedéseket vár el a gazdálkodótól, ezért nem illik Európába, csak bonyolult belemagyarázásokkal alkalmazható. A helyi viszonyokra megfogalmazott szabályozásokban a tanúsító cég azért hajlandó időnként az

érthetlent is megérteni (pl. „bennszülöttek” jogai), mert neki is jó üzlet a tanúsítás.

A tartamosság mérésének vannak konkrét, az erdőtanúsítási rendszerben meghatározott kritériumai. A *kritériumok* teljesítésének mérésére szolgálnak a döntő mértékben számszerűen meghatározható *indikátorok*. Ez utóbbiak szintjét és változásukat ellenőrzi a külső, független szervezet. Kedvező elbírálás esetén kapja meg az erdőgazdálkodó a tanúsítványt arról, hogy tartamosan kezeli a rábízott (vagy a tulajdonában lévő) erdőt.

Ez a tanúsítvány a civil társadalom és a kereskedelmi partnerek előtt egyaránt kedvező színben tünteti fel az erdőgazdálkodót, így válik az *erdőtanúsítás fontos közönségkapcsolati eszközzé*, és segíti a piacok megtartását vagy újak megszerzését. A kedvező piaci pozíció pedig növeli az erdőgazdálkodók gazdasági stabilitását és ezáltal még aktívabbá tehetik a közönségkapcsolati tevékenységüket.

Az erdőtanúsítás pénzbe kerül. Jelenleg az SGS QUALIFOR tanúsítás szavatolja, hogy a fa, illetve a termék olyan erdőből származik, melynek gazdálkodása az FSC által meghatározott társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi szempontok szerint történik.

Mivel az FSC nem jól alkalmazható az európai viszonyokra, ezért hozták létre Európában a **PEFC** (Pan European Forest Certification System = Pán-Európai Erdőtanúsítási Rendszer) erdőtanúsítási rendszert.

Magyarországon kívánatos lenne ezt az európai viszonyoknak jobban megfelelő rendszert működtetni, ehhez szükséges a nemzeti PEFC-rendszer kidolgozása és alkalmazása.

A PEFC Magyarország céljai:

– A tartamos és fenntartható erdőgazdálkodás igazolása és elősegítése.

– A tartamos és fenntartható erdőgazdálkodás közérthető megjelenítése.

– A tartamos és fenntartható erdőgazdálkodásból származó termékek láthatóvá tétele és piaci előnyhöz juttatása.

A PEFC-tanúsítás működésének alapelvei:

- tartamos gazdálkodás,
- közmegegyezés,
- nyilvánosság,
- folyamatos javítás szándéka,
- tanácsadás és ellenőrzés.

A PEFC kritériumai:

1. Az erdei erőforrások fenntartása, lehetséges előmozdítása és ezek hozzájárulása a globális szénkörforgalomhoz.

2. Az erdei ökoszisztéma egészségének és életerejének fenntartása.

3. Az erdők gazdasági funkciójának (fa- és másodlagos termékek) fenntartása és előmozdítása.

4. Az erdei ökoszisztémák diverzitásának fenntartása, megőrzése és lehetséges javítása.

5. Az erdőgazdálkodás védelmi funkcióinak (különösen talaj és víz) megőrzése és lehetséges előmozdítása.

6. Az erdők szocio-ökonómiai funkcióinak és feltételeinek fenntartása.

Az FSC már betört a magyar erdőgazdálkodásba is, hol tart a PEFC?

2004. évben a Fővárosi Bíróság bejegyezte a PEFC Magyarország Egyesületet.

2007 októberében a Tihanyban rendezett FAGOSZ Fakonferencián jelentette be dr. Lengyel Atilla, a PEFC Magyarországi Egyesület főtitkára, hogy a

PEFC Magyarország Egyesület és a NYME RET együttműködése keretében 2007 szeptemberétől megindult a PEFC magyar nemzeti szabvány kidolgozása. A cél az volt, hogy 2008 végére akkreditált PEFC magyar szabvány alapján a gyakorlati erdőtanúsítás regionális egységekben megindulhasson, illetve a faterméklánc-követési tanúsítás elterjedhessen. A szabványrendszer leírja az erdőgazdálkodás tartamos és fenntartható gyakorlatát, illetve követhetővé teszi a fatermék termékpályáját.

A tanúsított erdőgazdálkodó, illetve faipari és fakereskedelmi cég a tanúsítás során önkéntesen vállalja a hazai szabványrendszer betartását. Az önkéntes vállalás teljesítését igazolja a független tanúsító szervezet.

Tudomásom szerint az országban 3 faipari cég rendelkezik PEFC faterméklánc-követési tanúsítással.

Magyarországon a PEFC tanúsítási rendszer kidolgozása még nem fejeződött be, meg kellene vitatni és elfogad-

tatni. Ha működik, lehetőséget ad egyéni, csoportos és régiós tanúsításra is, ami költségsökkentési lehetőség.

A magyar erdőgazdálkodás jelenlegi működése gyakorlatilag megfelelhet a PEFC erdőtanúsítás követelményeinek, nem kell átalakítani, csak ügyes tálalás és dokumentálás szükséges.

Ma a bevezetés feltétele: elsősorban szándék és a tanúsítási díj megfizetése.

Az OEE erre érzékeny szakosztályai kezdeményezhetnék, a magánerdő-tulajdonosok támogathatnák a PEFC Magyarország kiépítését. A szabvány létrehozása néhány millió forintba kerülne, de a PEFC Magyarország Egyesületnek nincs pénze, a gazdálkodóknak kellene összeadniuk.

Kérem a Közönségkapcsolatok Szakosztály tagjait, főleg azokat, akiknél már működik erdőtanúsítási rendszer (FSC, PEFC), búják fel a szakmabeliek figyelmét arra, hogy az erdőtanúsítás valóban tüzeti előnyt és hasznot hoz, és segítsék a PEFC elterjesztését!

Iványi Miklós

Steiner László (1941–2011)

Búcsúzunk tőled, kedves barátunk!

Az erdő a világ legcsodálatosabb életközössége örök, de az erdész, aki szolgálja, sajnos múlandó. Tragédiád a közvélemény előtt csak hír: Steiner László

erdőmérnök a Mecseki Erdészeti Rt. nyugalmazott gazdasági vezérigazgató-helyettese élt 70 évet. Nekünk, munkatársaidnak és barátaidnak így kegyetlen és személytelen. Az erdő ennél méltóságtelebberen mond végső istenhozzádot szolgálainak.

Te elmentél. A szíved eltört. Az az erdei ösvény, amelyen közel 70 évig lépkedtél, és amely hol fényben fürdött, máskor eső áztatta, most véget ért.

Ugye, Kedves Barátunk, így békésebb a hazatérésed!

Ha az életutad nem is volt olyan hosszú, de emberileg és szakmailag annál gazdagabb. Miért volt ez így? Azért mert mindig hittünk a jó Istenben és a családban, mert évszázadon keresztül a közvetlen természetre és a családjunkra voltunk utalva. Az erdésznek nem katarzisa, hanem lelki békéje van szüksége hivatása gyakorlásához. Ezt kaptad meg feleségedtől, Mártitól és leányodtól, Esztertől. Így már érthető volt a belőled sugárzó béke és belső derű, amelyet keretbe foglalt szerénységed.

Hidd el, ezért volt gazdag életutad, szeretettel és tisztelettel övezve. Minden olyan tulajdonságod és erényed megvolt, hogy akár mint lelkipásztor is segítsd munkatársaidat. De nem ezt választottad.

Életed végéig hű szolgája voltál ennek a gyönyörű mediterrán környezetnek. Csak a munkaköröd változott, ahogy érdemeid és gazdag tapasztalataid révén végigjártad nagy ívű pályádat. Mint az Árpádtói erdészet fahasználati műszaki vezetőjének – a mecseki szénbányászat virágkorában 1966–1978 között – naponta kellett igazságot osztani az erdészeti gyakorlat legkeményebb területén, a fahasználati ágazatban a város pereméről szerveződő fakitermelők és a fizetésnapok után néha kezelhetetlen fogatosok között. A csendes szó itt gyakran nem használt. A megszerzett tapasztalat azonban annál többet segített, mert 1979-től kezdődő központi pályafutásod ahhoz a munkaúthoz kapcsolódott, amelyhez kellett az esőben, sárban, fagyban és ködben dolgozó munkások lélektanának ismerete.

Tudtad, hogy a számokkal keretbe foglalt tervek emberi sorsokról is szólnak. 1993-tól jött a legnagyobb kihívás, közgazdasági tanulmányaid koronájaként a Mecseki Erdészeti Rt. gazdasági igazgatója, majd gazdasági vezérigazgató-helyettese lettél.

Ezen időszakod uralkodó hányadát még nem kötötte béklyóba a később felerősödő kegyetlen monetáris politika, a szakemberáldozatokkal járó hatékonysági mutatók mindenhatósága. A szíved közben már biztosan jelzett. Tiszteletre méltó nyugalmad, csendes hangon elmondott érveléseid mögött olyan hatalmas mérvű önuralom állt, amely a több száz éves tölgyet is kikezdte volna.

2000-től kezdődtek békés, nyugdíjas éveid boldog hétköznappal és rád jellemző szolid távlati tervekkel. Megérdemelted.

Betegeskedő szíved miatt szükséged volt a belső békére és harmóniára. A sors más-képp döntött.

Kedves Laci! Örök álmód legyen békés, mert mint erdész tudod, a fák tavasszal ismét kivrágzanak, az élet megy tovább.

A jó Isten nyugtasson békében

Üdv az Erdésznek

Dr. Papp Tivadar erdőmérnök

Huber Mihály (1956–2010)

2010. október 3-án Székesfehérvárott 54 éves korában váratlanul elhunyt Huber Mihály erdész, faipari mérnök.

1956-ban Várpalotán született. Az általános iskolát itt végezte, majd 1970-ben

felvételt nyert Sopronba a Roth Gyula Erdészeti Szakközépiskolába. A középiskola meghatározó volt életében, neves mérnök-tanárok nevelő munkája mellett a humán tárgyakat is magas szinten oktatta a tanári kar. Mindig fogékony volt az irodalom, történelem, ének-zene iránt, ez az irányultság áthatotta személyiségét, igazi humanista volt.

Érettségi után közgazdasági pályával próbálkozott, sikertelenül, egy évig erdészkedett Zámolyon, majd az Erdészeti és Faipari Egyetem Faipari Mérnöki Karára nyert felvételt 1975-ben. Egy év katonáskodás után 1976-ban kezdte meg mérnöki tanulmányait Sopronban.

Évfolyamtársai talpig becsületet, megbízható embernek ismerték, akinek volt tartása és belső kisugárzása. Nem volt bohém, de a közösségi életben mindig aktívan részt vett. A selmeci hagyományokat lelkesen ápolta, a közös nótázások, rendezvények alapembe-